

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/9374,Dyskusja-W-cieniu-Sahrynia-Polacy-i-Ukraińcy-na-Lubelszczyźnie-1943-1944-Warszawa.html>
04.03.2026, 22:50

Dyskusja „W cieniu Sahrynia – Polacy i Ukraińcy na Lubelszczyźnie 1943–1944” – Warszawa, 26 marca 2015

26.03.2015

Nie tylko o pacyfikacji Sahrynia na Przystanku Historia

W poprzek dwóm narracjom

Pełna sala ludzi przysłuchiwała się w czwartek wieczorem dyskusji historyków wokół książki „Ukraińskie podziemie na Lubelszczyźnie w okresie okupacji niemieckiej 1939–1944” pióra Mariusza Zajączkowskiego, historyka z lubelskiego oddziału IPN. Wśród publiczności były osoby zaangażowane w trudny dialog polsko-ukraiński, między innymi Bogumiła Berdychowska i Piotr Tyma, jak i świadkowie i uczestnicy wydarzeń sprzed siedemdziesięciu i więcej lat na Lubelszczyźnie, Chełmszczyźnie, Galicji Wschodniej i Wołyniu. Rzuciła się w oczy znacząca obecność młodzieży.

W dyskusji, obok autora, uczestniczyli historycy od lat zajmujący się problematyką polsko-ukraińską, często różniący się w jej opisie i ocenie: profesor Grzegorz Motyka – przewodniczący Rady IPN, profesor Grzegorz Hryciuk, profesor Igor Hałagida z gdańskiego oddziału IPN i dr Magdalena Semczyszyn ze szczecińskiego oddziału IPN, która dyskusję prowadziła.

O stosunkach polsko-ukraińskich napisano sporo i ciągle powstają nowe prace. Większość z nich jednak – jako powiedział profesor Motyka – reprezentuje dwie oddzielne narracje. Polska skupia się na polskich krzywdach, a często minimalizuje i usprawiedliwia akcje antyukraińskie. Ukraina zaś skupia się na cierpieniu ukraińskim, pomijając polskie ofiary. – Na tym tle – mówił prof. Motyka – wyróżnia się praca dr. Zajączkowskiego, bowiem mówi o sprawach niewygodnych dla obu stron. Dodatkową wartością książki, mówili o tym uczestnicy spotkania, jest nieczęste zwrócenie uwagi na aktywną rolę w polsko-ukraińskim konflikcie Niemców i Sowieci. Zwracano też uwagę i z uznaniem podkreślano jej bogatą dokumentację.

Głównym punktem spotkania była pacyfikacja Sahrynia – akcja z 10 marca 1944 roku, podczas której żołnierze AK spalili wieś i zabili jej ukraińskich mieszkańców. Ilu? Ciągle to nie jest jasne. Padają liczby od 200 do 800 zabitych osób. Różnice w ocenie wyszły także podczas spotkania. Dr Zajączkowski podaje niższe liczby, profesor Hałagida – wyższe. Czy to był odwet, krwawa zemsta za ataki ukraińskie na Polaków, być może wymierzona na oślep. Na tym przykładzie doskonale widać, jak trudno – i o tym też mówiono w czwartek podczas dyskusji – jest wspólnie nawet nazwać niektóre fakty.

Mimo tych różnic dyskusja toczyła się w bardzo spokojnej atmosferze, czego wyrazem może być zapowiedź dyskusji i wymiany badawczych doświadczeń autora książki dr. Zajączkowskiego i profesora Hałagidy.

Polecamy nasz (dostępny w trzech wersjach językowych – po polsku, ukraińsku i angielsku) portal o Zbrodni Wołyńskiej:

<http://www.zbrodniawolynska.pl/>

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

MARIUSZ ZAJĄCZKOWSKI

UKRAIŃSKIE PODZIEMIE NA LUBELSZCZYŹNIE

W OKRESIE OKUPACJI NIEMIECKIEJ
1939–1944

Lublin
IPN

